

Za aktivnost je pomembna konkretnost

7. novembra bodo krajanji vseh treh krajevnih skupnosti Komandanta Staneta slavili 10-letnico obstoja svoje krajevne skupnosti. Ob tej priložnosti pripravljajo otroci iz vrtcev in učenci osnovne šole na tem območju razstavo svojih likovnih izdelkov na temo »Okolje, v katerem živimo«.

Bližnji praznik je bil tudi dober razlog za pogovor s Stanetom Vlajem, dolgoletnim aktivistom in sedanjim predsednikom krajevne konference SZDL v tretji krajevni skupnosti.

— Seveda bo tema našega pogovora razvoj krajevne skupnosti v teh desetih letih in primerjava tedanjega in današnjega delovanja.

»Naj najprej na začetku poudarim, da je naša krajevna skupnost tipična mestna krajevna skupnost. V njej živi okrog 10.000 prebivalcev na dokaj majhnem prostoru in smo zato že od samega začetka bili ena večjih KS. Razvoj v teh desetih letih je šel v smeri poglobljanja samoupravljanja in iskanja primernih organizacijskih oblik in metod za pritegnitev čimveč-

Krajevna skupnost Komandant Stane (sedaj tri KS) obsega površino ca. 1,6 kvadratnega kilometra, na kateri živi več kot deset tisoč prebivalcev. To pomeni, da je največja KS v Sloveniji po številu prebivalcev ter ena najmanjših po površini. Iz tega se lepo vidi, kako na gosto je naseljena. Večji del KS je bil zgrajen okoli leta 1970, se pravi, da je to sorazmerno mlada soseska, ki pa je povrh vsega še tipično spalno naselje. Soseska je tudi urbano-zazidalno zaključena, zato se v bodočnosti ne bo skoraj nič spreminjala, razen ureditve Trga komandanta Staneta.

jega števila ljudi v delo krajevne samouprave. Kmalu se je pokazalo, da je KS prevelika, da jo bo treba preoblikovati. To preoblikovanje smo izvedli kasneje kot v nekaterih drugih večjih KS v Ljubljani, ker smo se želeli na to čimbolj temeljito pripraviti.

— In kaj je to preoblikovanje prineslo novega? Je bil to izgovor za zaposlitev večjega števila ljudi v administraciji? Ali se je poleg kvantitativne razdelitve pokazala še njena kvalitativna plat?

»Torej, to našo veliko KS Komandanta Staneta smo preoblikovali v tri manjše KS: Komandanta Staneta I, II in III. Preoblikovanje ni prineslo nobenega na novo odprtega delovnega mesta, saj imajo vse tri KS skupno strokovno službo. Prostorsko preoblikovanje je pokazalo tudi nujnost, da z delom prodremo v hiše in da so ožje skupnosti, kot so skupnosti stanovalcev, temeljni okvir krajevne samouprave. Naše izkušnje na tem področju so služile tudi drugim KS v Ljubljani in Sloveniji, saj smo bili eni izmed prvih, ki smo naš statut uskladili z novo ustavo, med prvimi smo se lotili ustanavljanja aktivov ZK, ZSM in hišnih odborov SZDL. S tem so bili ustvarjeni organizacijski pogoji za demokratizacijo odločanja ljudi, za učinkovitejše delovanje KS v delegatskem sistemu. Tako imamo danes tri samostojne KS, ki pa pri skupnih akcijah in uresničevanju skupnih interesov sodelujejo. Predvidevamo tudi ustanovitev skupnega koordinacijskega odbora za usklajevanje določenih skupnih interesov.«

— Kateri so ti skupni interesi in skupne akcije?

Za preskrbo KS skrbijo dve veliki samopostrežni trgovini, štiri specializirane prodajalne mesa, dve z zelenjavo ter ena s tekstilom. V KS sta tudi dva gostinska lokala, od katerih eden nudi toplo malico. Na tem področju tudi ne manjka lokalov s storitvenimi dejavnostmi (frizer, čistilnica, elektro trgovina — tehnični oddelek, nekaj manjših obrtniških delavnic, čevljar idr.). Krajanji pa pogrešajo še več javnih telefonskih govornic, specializirano trgovino za kruh ter mleko, kakšen kiosk za časopise in drugo drobnjarijo pa tudi ne bi bil odveč.

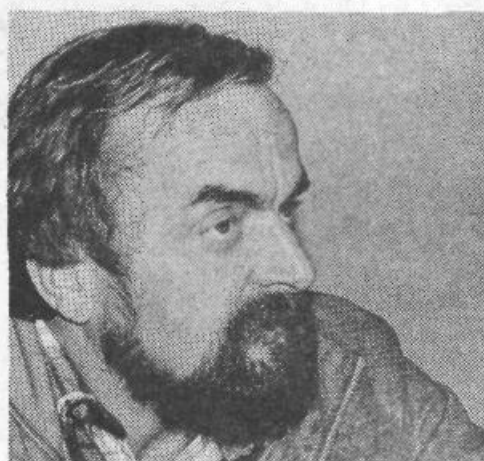
»Ravno zdaj sprejemamo nove statute vseh treh KS, ki smo jih skupaj pripravljali, že nekaj časa poteka skupna akcija posaditve 88 dreves, imamo skupne akcije na področju SLO, stike s pobratenimi KS Petrova vas — Lokve pri Črnomlju in KS Franca Rozmana v Beogradu. Od začetka je bilo to sodelovanje zgolj manifestativno, zdaj načrtujemo prehod h konkretnim akcijam — izmenjava samoupravnih aktov kot pomoč eni drugim, izmenjava izkušenj ob obiskih, stiki med osnovnimi šolami in podobno.«

— Kako je pa z aktivnostjo ljudi in sploh s pripravljenostjo za sodelovanje v delegacijah in organih? Ali sedanje težke gospodarske razmere kaj vplivajo na vse to?

»Že pri ustanovitvi naše KS pred 10 leti se je izoblikoval team ljudi, ki je še danes aktiven in je vedno

skušal pritegniti čimveč ljudi. Tako imamo danes dokaj širok krog ljudi, ki aktivno delujejo in razmišljajo tudi o prihodnosti naše KS. Zlasti so bili in so aktivni upokojeni oficirji JLA. Dosti se ukvarjamo tudi s tem, kako bi svoje vrste pomladili. Z mladimi in sploh z zaposlenimi ljudmi je problem ta, da nimajo dosti prostega časa, še zlasti s premaknitvijo delovnega časa. Zato moramo naše delovanje bolj racionalno organizirati, kar pomeni kratke in jedrnatte sestance, dobro predpripravo nanje in konkretno odločanje o konkretnih zadevah. Same gospodarske ra-

zmere, ki so znižale življenjski standard, so vplivale na ljudi tako, da so postali bolj nezadovoljni, kritični, terjajo odgovornost, toda še vedno niso pesimisti. Krivde za stanje, kakršno je, ne valijo na sistem in samoupravljanje temveč na njegovo nedosledno izvajanje. Sicer pa so vse tri KS dobro vpete v občinski prostor, saj se naši delegati sej zboru KS, skupščin SIS in sej DPO v občini redno in kot kažejo podatki tudi tvorno udeležujejo.«

— Kako pa je z delovanjem DPO v KS? Ali se ukvarjajo same s seboj ali pa z otipljivejšimi rečmi?

»Mogoče smo se na začetku v DPO ukvarjali preveč sami s seboj, kar je bilo nujno. Zdaj skušamo odpirati razprave o vseh stvareh, ki ljudi žulijo. Imeli smo že več problemskih konferenc, na primer o socialni in mladinski problematiki. Dobili smo dejansko stanje o ljudeh, ki potrebujejo socialno pomoč. Ustanovili smo komisijo za socialno skrbstvo, ki v sodelovanju s Centrom za socialno delo skrbi, da socialno pomoč dobijo tisti, ki jo resnično potrebujejo. V vsaki hiši imamo socialnega poverjenika, ki je nekakšen vezni člen med komisijo in ljudmi v hiši. V našem delovanju nam ne gre toliko za množičnost, ampak za to, da pritegnemo ljudi, ki so zainteresirani za delovanje. Pri svojem delu se moramo držati doslednega uresničevanja sklepov. Naša usmeritev je manj sklepov, pa tiste uresničiti.«

— Kaj pa problemi? V tako »idealni« KS jih skorajda ne bi smelo biti, ali pač?

»Problemi so. Niso ravno tisti okrog komunalne ureditve, so pa veliko bolj resni. Že samo dejstvo, da živimo v betonskem naselju, kjer sosed sosedu ne pozna, kaže na problem odtujevanja ljudi. Pogre-

Na področju KS Komandant Stane stoji OŠ Valentin Vodnik (ena največjih v Sloveniji), ki pa ne more več v celoti zadovoljiti potreb tega naselja. Zaradi velikega števila prebivalcev so potrebne tudi velike zmogljivosti vzgojno-ustavne zavodov, ki jih je za zdaj dovolj. V KS deluje tudi Svetovalni center za starše in mladino ter Center za socialno delo občine Šiška. To pa je zelo pripravno, saj je naselje mlado tudi po prebivalstvu, prav tako pa je tudi staro (skoraj tretjina jih je mlajša od 27 let, zelo veliko pa je tudi upokojencev in borcev NOV). Zelo aktivno pa je tudi Smučarsko športno društvo V. Vodnik.

šamo neki večji prostor, družbeni center, kjer bi, takšno družabno in spoznavno življenje potekalo. Iz srednjeročnega plana je sicer izpadel, toda upamo, da bo nekoč le urejen. Odtujenost med ljudmi bi premagali, če bi hišni odbori SZDL in hišni sveti bolj zaživeli, saj se tudi tu ljudje lahko srečujejo in spoznavajo. Tudi ureditev Trga komandanta Staneta nam je že dolgo trn v peti. Zdaj smo se odločili za ureditev zelenice na tem prostoru. Še vedno si prizadevamo privabiti čimveč ljudi v naše organe in organizacije. Skratka, problemi so bili in bodo, saj so tudi oni gibalno razvoja in aktivnosti ljudi v njihovih osnovnih celicah delovanja.«

Tekst: Vilma Prezelj, Marjan Ošlaj
Foto: Marjan Ošlaj